

FĂRĂ TABU

Buletin informativ

Nr. 8 (118), august 2011

Din cuprins:

V-ați întrebat vreodată ce se întâmplă pe internet în fiecare 60 de secunde?... pag 2

Campania de informare, educare și comunicare în rândul tinerilor din tabelele de vară cu genericul „Informat și porțejat 2011” ..... pag 2

Pentru o viață frumoasă renunță la fumat .. pag 4

Sugestii pentru a fi fericit ..... pag 4

5 sfaturi utile la început de facultate ..... pag 5

Anunț Y-PEER..... pag 5

Festivalul Gustar... pag 6

Întrebări și răspunsuri cu educatorii de la egal la egal..... pag 7

Anunțuri ..... pag 8

Interviu cu Dumitru Condrea:

"Voluntariatul m-a făcut să simt că trăiesc"

Dumitru, ești unul dintre cei mai cunoscuți tineri în rândul studenților și a activităților de voluntariat în anii de studenție, în special dacă vorbim despre USM, dar și la nivel național. Cum au început activitățile tale?

Activitățile mele au început odată cu venirea mea la Universitatea de Stat din Moldova, atunci când în toamna anului 2007, am devenit membrul Consiliului Tânarului Economist din cadrul Facultății de Economie USM, la invitația unei colege. M-am bucurat enorm când am aflat de existența unui grup de tineri, plini de inițiative, care doresc să facă ceva frumos și bun pentru studenții de la facultatea unde îmi făceam studiile. Botezul meu în cadrul voluntariatului, a avut loc, însă, cu mult mai devreme, atunci când îmi făceam studiile la Seminarul Teologic din Edineț, fiind protagonistul unei emisiuni radiofonice cu tematică creștină. La USM eu am învățat cum e să faci voluntariat în cadrul unei echipe de tineri progresivi și cu mult tupeu.

Ce a marcat în mod special viața ta de student și ce anume a făcut anii tăi de studenție mai deosebiți decât ai altora?

Nu pot să spun că am avut o viață mai deosebită decât alți studenți. Am avut și eu restanțe, dar și reușite bune, am participat și eu la multe petreceri studențești, ieșeam și eu cu prietenii, colegii, fugeam de la ore, ca și toți alții. Unicul fapt, care mă diferențiază de restul studenților, e că am cunoscut viața universitară din alt profil, am văzut cu ochii mei cum se iau decizii la universitate, în cadrul consiliului administrativ, ulterior chiar implicându-mă în acest proces.

Ceea ce m-a marcat, însă, a fost momentul, când am finisat primul meu proiect social-comercial în cadrul USM. Acest proiect, presupunea reamenajarea unui spațiu din scuarul USM, care până la acel moment era neîngrijit. Împreună cu doi colegi am pornit un proiect de reamenajare a spațiului respectiv, pentru care am găsit și un sponsor, care ne-a susținut

financiar în construcția unui havuz, plasarea pavajului în zona dată, amenajarea a 2 table de șah și piese pentru ele, înalțate cât jumătate din statura unui student. În momentul când am finisat acest proiect și a fost organizată lansarea lui, m-am simțit mândru, alături de colegii mei, că am realizat ceva palpabil.

Acum fiind student la masterat, de ce crezi că ar avea nevoie studiile superioare din RM pentru a fi mai eficiente?

Studiile superioare din Moldova, au nevoie de o reformare la nivelul mentalității celor care predau și a celor care învață. Din păcate, diferența de material predat la licență și la masterat nu e mare, deoarece nu au fost definitive unele nuanțe de implementare a procesului de la Bologna. Problema noastră cea mai mare, e că studenții privesc studiile doar ca o etapă obligatorie în viața lor, fără a se gândi dacă sunt capabili de a face studii superioare sau nu. Din această cauză apare corupția, din această cauză atârna-

► rea studenților față de universitate, studii și profesori lasă de dorit.

Totodată, profesorii, unii dintre ei, încă sunt obișnuiți cu programul “conceptului”, pe când normal ar fi, ca lecția să fie predată și nu dictată. Unii profesori nu știu să capteze atenția studentului. Alții uită că profesorul trebuie să fie prieten cu studentul și nu superiorul lui. O altă problemă ar fi lipsa de mijloace financiare suficiente pentru dezvoltarea acestui sector al educației.

Ce părere ai despre activitățile de voluntariat în RM? Crezi că astfel de activități sunt necesare unui tânăr modern?

Foarte bună întrebare! Pentru orice tânăr este necesar să facă voluntariat. Odată ce înveți să faci ceva gratuit în folosul societății, în viitor vei ști valoarea banului, vei fi capabil să înțelegi că lucrul tău nu se măsoară doar în salariu, dar și în împlinirea spirituală. Voluntariatul oferă o doză nebună de energie pozitivă, oferă experiență uimitoare. Făcând voluntariat știi să colaborezi în cadrul unei echipe, începi să ai abilități de lider, înveți să lucrezi cu o serie de acte și astfel obții experiența care îți prinde bine în viață.

Am văzut cu ochii mei, cum tinerii care au experiență de voluntariat, au fost promovați mai repede la serviciu, decât semenii lor care nu au avut această expe-

riență. Dacă știi să faci un lucru bun fără a fi plătit, atunci vei reuși să faci lucruri excelente când vei fi plătit.

Ce te-a motivat pe tine să te implici în activități de voluntariat și cum acestea au contribuit la dezvoltarea ta profesională?

Nu știu ce m-a motivat, pur și simplu mi-a plăcut să fac asta. Posibil m-a atras ideea conlucrării și interacționării cu alți tineri. Probabil am avut dorința de a face ceva, orice, numai să nu spun că viața mea trece pe lângă mine. Voluntariatul m-a făcut să simt că trăiesc, că sunt în mișcare și că lucrurile în jurul meu se schimbă, și eu am un aport la asta.

A luat sfârșit campania de informare, educare și comunicare în rândul tinerilor din taberele de vară cu genericul „Informat și protejat 2011”

În perioada iulie-august 2011, rețeaua educatorilor de la egal la egal Y-PEER Moldova, a desfășurat campania de informare, educare și comunicare în taberele de vară din Moldova, având genericul “Informat și protejat”. Tinerii educatori de la egal la egal au vizitat 10 tabere de odihnă și au realizat sesiuni informative

privind sănătatea și drepturile sexuale reproductive ale tinerilor. Taberele de vară au fost organizate în 4 regiuni distincte: Chișinău / Vadul lui Vodă, Ungheni, Drochia și Căușeni. Agenda orei de informare a inclus prezentarea rețelei Y-PEER Moldova, problema luării deciziilor în perioada adolescenței, anatomia corpului uman, metodele de contracepție și infecțiile cu transmitere sexuală. Drept rezultat, pe parcursul a 11 lecții au fost informați și instruiți 300 de tineri. Grupurile s-au dovedit a fi foarte receptive și dornice de a acorda întrebări și a căpăta răspunsuri. Atmosfera non-formală a

amplificat beneficiile educației de la egal la egal. Iar printre recomandările cu care au venit tinerii se menționează și extinderea acestor activități în cât mai multe regiuni, în așa mod ca tinerii să fie informați și în afara anului școlar, ceea ce ar asigura accesul sporit la informație.

V-ați întrebat vreodată ce se întâmplă pe internet în fiecare 60 de secunde?

Iată că cei de la Shanghai Web Designers și msnbc au reușit să afle. Timp de 60 sec:

- Google oferă peste 694.445 de rezultate la căutărilor efectuate;
- Peste 6.600 de fotografii sunt încărcate pe Flickr;
- 600 de clipuri sunt încărcate pe YouTube;
- 695.000 status update-uri, 79.364 de posturi pe Wall și 510.040 de comentarii sunt publicate pe Facebook;
- Sunt înregistrate 70 de domenii noi;
- Sunt trimise peste 168.000.000 de email-uri;
- 320 de noi conturi și 98.000 de tweet-uri sunt generate pe Twitter;
- Aplicațiile pentru iPhone sunt descărcate de peste 13.000 de ori;
- Sunt publicate peste 20.000 de postări noi pe Tumblr;
- 100 noi conturi sunt create pe LinkedIn;
- 1 nouă definiție este adăugată în dicționarul UrbanDictionary.com;
- Sunt înregistrate peste 1.700 de descărcări ale browserul-ului Firefox;
- Platforma de blogging WordPress este downloadată de peste 50 de ori.

Sursa: money.ro

Experiența dobândită în perioada voluntariatului m-a adus acum la succes pe plan profesional, deoarece știu ce înseamnă să lucrez cu o factură, să scriu contracte și procese verbale, știu să scriu proiecte și știu ce înseamnă să scrii un raport. Totodată mi-am creat o rețea de oameni, care sunt contactați de mine, atunci când am nevoie de ei, deci rezolv unele lucruri mai ușor, deoarece tot timpul există cineva care poate să-mi dea un sfat și un ajutor, ceea ce e foarte și foarte important.

În ce domeniu te vezi implicat profesional în timpul apropiat?

În timpul apropiat voi lucra mai departe cu tinerii din Moldova. Am drept scop implementarea unei serii de proiecte ce vor schimba radical viața tinerilor din țara noastră. Cu alte cuvinte, am transformat activitatea de voluntariat în activitate profesională.

Care a fost secretul succesului tău și ce te-a ajutat cel mai mult? Cine au fost oameni care te-au susținut și te-au încurajat?

Nu am avut nici un secret, doar am muncit și am avut perseverență. Cel mai important e să muncești și să nu te lași bătut niciodată, să mergi până la sfârșit. Am avut norocul, de a avea alături oameni apropiați care m-au ajutat mult și m-au susținut. Oricum, indiferent cine e alături de tine, cine te susține, cel mai important e să vrei să lucrezi, să devii un profesionalist în domeniul de activitate pe care îl alegi. Atunci când ai suficient tupeu de a merge împotriva lumii întregi, anume atunci reușești să ajungi departe în viață.

Ca orice tânăr din secolul XXI bănuim că ai și călătorit mult. Ți place să călătorești? Care țară te-a impresionat cel mai mult și de ce?

Îmi place enorm să călătoresc, și am reușit să vizitez mai multe țări. Țara care m-a impresionat cel mai mult, a fost Olanda, nu din cauza "raiuului" de droguri, ci datorită felului cum sunt organizate lucrurile în țara dată, cum gândesc și acționează oamenii.

Cu toate acestea, orașul meu preferat, cel care îmi place foarte mult, este Budapesta. Acest oraș "mi-a intrat" în inimă pentru frumusețea, arhitectura și istoria sa.

Fiindcă ne aflăm la final de vară, am fi curioși să știm cum obișnuiești să-ți petreci vacanța și, în general, cum îți place să te distrezi?

Eu îmi petrec vacanța alături de prieteni și oamenii apropiați. Îmi place să ies cu prietenii undeva cât mai departe de

Nume și Prenume: Dumitru Condrea
Anul și data nașterii:

24 noiembrie 1988

Localitatea de origine:

or. Bălți, Republica Moldova

Semn zodiacal: Săgetător

Cartea preferată: "Pădurea Spânzuraților" de Liviu Rebreanu

Studii: Seminarul Teologic Liceal, Edineț, bacalaureat în Teologie 2004-2007

Universitatea de Stat din Moldova, licențiat în Managementul Afacerilor, 2007-2010

Universitatea de Stat din Moldova, masterat în Finanțe Publice și Fiscalitate, 2010-2012

Motto: Dacă nu eu, atunci cine?

Ești implicat într-o relație? DA

oraș, la un picnic în pădure. Deseori, cu prietenii, ne adunăm într-un loc anume, jucăm renumitul joc „mafia” și pur și simplu vorbim, astfel ne „îmbogățim” unul de la altul cu informație mai mult sau mai puțin utilă.

Cine sunt prietenii tăi și cât de mult contează prietenia pentru tine?

Pentru mine prietenia contează foarte mult. Primul și cel mai scump prieten pentru mine este mama, pentru ca e o persoană care în orice situație mă ajută și mă susține. În rest, am puțini prieteni, dar buni, oameni care, în pofida faptului că sunt de aceeași vârstă cu mine, deja au succese profesionale și sunt apreciați.

Ce rol are familia în viața ta, cât de mult timp oferi celor dragi și cum îți vezi viitoarea ta familie?

Familia are un loc aparte în viața mea. Din păcate, fiind ocupat cu serviciul și proiectele mele, ofer puțin timp familiei mele, dar țin la ea nespus de mult. Pentru mine familia a fost și va rămâne, acea "vatră" la care ne tragem și fără de care nu putem trăi.

Viitoarea familie eu o văd ca un tandem dintre mine și jumătatea mea. Vreau ca în familia mea fiecare să-și știe rolul și să-l îndeplinească până la capat. Vreau ca soția mea să fie o personalitate, să fie un om respectat și apreciat de cei din jur. Îmi doresc mulți copii, chiar dacă se spune că e dificil să ai mulți copii în timpurile noastre, eu oricum îmi doresc să mă bucur de mai multe voci de copii în casa mea.

Care este mesajul cu care vii către tinerii noștri?

Este un mesaj scurt: "Curaj și multă tărie de caracter". Aceste lucruri sunt foarte importante pentru un tânăr.

Întrebări Fără Tabu:

La ce vârstă ai avut prima experiență sexuală? Cum a fost?

Prima mea experiență sexuală a fost la 19 ani, cu o persoană care a contat pentru mine și în care aveam încredere. Cum a fost? Deja asta prefer să las pentru mine.

Ce părere ai despre egalitatea gender și cum vezi femeia în societatea noastră?

Femeia, ca și bărbatul, are dreptul la viață socială, ea trebuie să fie un factor de influență în luarea tuturor deciziilor: atât în familie, cât și în societate. Bărbatul și Femeia sunt creați pentru tandem, nu pentru ca unul să dețină supremația asupra altuia. Urâsc feminismul și nici nu sunt misogin. Moldova, însă, mai are de parcurs cale lungă până politica gender va fi "palpată" și înțeleasă de toți. Aici mai este de lucrat.

Știi să gătești?

Da, și nu mă limitez doar la cartofi prăjiți.

De ce crezi ca are nevoie un cuplu pentru a forma o familie sănătoasă?

De încredere și de multe discuții. O familie, un cuplu, trebuie să învețe să comunice. Partenerii, soții, trebuie tot timpul să comunice între ei, doar așa vor putea să se bucure împreună de clipele frumoase și vor trece cu brio peste dificultățile ce vor apărea în drumul vieții lor.

Crezi că este importantă educația sexuală pentru tineri?

Educația sexuală este importantă pentru tineri, dar consider că aceasta trebuie să vină la o vârstă anumită, atunci când copilul trece prin schimbările din perioada de pubertate. În primul rând educația sexuală trebuie să înceapă acasă, în sânul familiei și abia apoi la școală și în societate.

Câți copii îți dorești?

Îmi doresc să am 3 sau 4 copii.

Pentru o viață frumoasă renunță la fumat!

Mai mult de 400.000 de oameni mor anual din cauza bolilor provocate de fumat, adică mai mult decât cele provocate de alcool, crack, heroina, crime, sinucideri, accidente de mașină și SIDA la un loc, iar faptul că 90% dintre noii fumători sunt copii și adolescenți este înfricoșător. Asociația Americană a specialiștilor în pneumologie estimează că în fiecare minut 4800 de adolescenți trag primul fum de țigară din viața lor. Dintre acești 4800 de adolescenți, circa 2000 vor deveni fumatori înrâiți. Adolescenții se cred mai duri când fumează sau par să aibă impresia că sunt mai mari și mai înțelepți. Însă vremurile se schimbă; ceea ce publicul și știința nu știau acum douazeci de ani iese la iveală, și anume faptul că fumatul duce la boli grave.

Mă gândesc uneori, la ce au ajuns unii dintre colegii mei, care din gimnaziu obișnuiau să fumeze, dar și să folosească alcool, pentru ei aceste activități erau „cireșa de pe tort”, iar acum, fără să observe, au devenit dependenți sau mai bine zis sclavi ai fumatului și ai alcoolului. Adolescenții se află la vârsta când cad pradă ușor tentațiilor de a experimenta noi încercări, însă rareori se gândesc la

consecințe. Dacă îți pasă de tine cu adevărat și vrei să ai o viață liniștită urmează niște instrucțiuni foarte simple:

- Evită ziarele și revistele care fac publicitate la diferite mărci de țigari. De asemenea, nu folosi nici un produs promoțional al companiilor producătoare de țigări: pungă, brelocuri, trico-uri, bandane etc.
- Evită prietenii care te încurajează să încerci să fumezi. Prietenii adevărați nu te vor îndemna să faci lucruri dăunătoare sănătății tale.
- Leagă prietenii noi, dezvoltă-ți aptitudinile sportive, fii independent – nu dependent, renunță tu la fumat, iar apoi ajută-i și pe alții să renunțe. Promovează un mod de viață sănătos în rândul tinerilor.

Autor: Daniela Timofți, Jurnalist Y-PEER

Sugestii pentru a fi fericit(ă)

Dumnezeu nu a promis zile fără osteneală, ilaritate fără mîhnire, soare fără ploaie, dar EL a promis putere pentru fiecare zi, mîngiere pentru lacrimi și lumină pentru drum.

- Dezamăgirile sunt ca și gropile de pe drum, ele îți dau impresia că te prăbușești din ce în ce mai jos, dar mai târziu te vei bucura de un drum mai neted. Nu sta în groapă prea mult, căci nu vei schimba nimic. Mergi înainte și luptă pentru a avea succes în ceea ce faci.

- Când ești dezamăgit(ă) din cauză că ceva nu a mers așa cum ți-ai dorit, oprește-te, reflectează, gîndește pozitiv și fii bucurios, deoarece Dumnezeu se pregătește să-ți dea ceva mai bun.
- Când ți se întîmplă ceva bun sau rău, cugetă la sensul celor întîmplate. În scurt timp vei găsi și motivul, pentru care viața te învață cum să rîzi mai tare sau cum să nu plîngi prea repede.
- Tu nu poți face ca cineva să te iubească, tot ce poți face e să fii o persoană,

care poate fi iubită, restul depinde de acea persoană în a-și da seama de valoarea ta.

- Măsura dragostei este atunci când iubești fără măsură. În viață sunt foarte rare ocaziile în care persoana pe care o iubești să te iubească și ea la rîndul ei. Odată ce o găsești nu o lăsa să plece, șansa aceea s-ar putea să nu mai apară niciodată în viața ta.
- Este mai bine să îți pierzi orgoliul pentru persoana pe care o iubești, decît să pierzi persoana iubită din cauza orgoliului.
- Când îți pasă de cineva cu adevărat, nu te uiți la defecte, nu cauți răspunsuri, nu bagi în seamă greșelile, în schimb te lupți cu ele, accepți erorile și le treci cu vederea.
- Niciodată să nu părăsești un prieten vechi. Pentru că niciodată nu vei găsi unul care să-l poată înlocui.
- Prietenia este ca vinul. Devine mai bună pe măsură ce vechimea îi este mai mare.

*Autor: Ioana Pancu
Jurnalist Y-Peer
<http://ionelapancu.wordpress.com/>*

5 sfaturi utile la început de facultate

Când ești în ultimul an de liceu, multitudinea de schimbări din viața ta ar putea să te determine să te închizi în casă. Cum asta nu este o opțiune, află ce poți face în primul semestru din facultate pentru a profita din plin de viața de student!

1. Nu renunța la bunele tale obiceiuri din prima

La început de facultate, înca ești obișnuit cu mâncarea de acasă, cu ieșirile în cluburi doar în week-end, cu trezitul de dimineață pentru a ajunge la cursuri. Ține-te cu dinții de aceste obiceiuri bune din anii de liceu, pentru că nu vor dura la nesfârșit.

2. Fii sociabil

Chiar dacă nu cunoști pe nimeni la început de facultate și nici nu îți prea vine să abordezi pe cineva, cel puțin ieși din

casă, mergi cât mai des la cursuri, iar lucrurile vor veni de la sine. De asemenea, dacă poți, ia masa la cantina facultății sau ieși mai des cu colegii. În curând, vei descoperi ca ai cu cine să stai de vorbă și chiar ai amici la facultate sau în cămin.

3. Mergi la cât mai multe evenimente

Poți merge la petrecerile și concertele din cluburile din campus sau la orice alt eveniment studentesc. Important este să ieși în lume cât mai mult, astfel încât să cunoști oameni noi și să intri în spiritul studenției!

4. Cunoaște-ți orașul

Dacă până acum nu ai avut ocazia, profită de timpul tău liber de la început de facultate, înainte să devii foarte prins, cu proiecte, teme și examene parțiale, și explorează orașul în care stai! Pentru început, îți va fi util să te obișnuiești cu toate

clădirile facultății și să cunoști unde sunt acestea amplasate, unde se află sălile de curs, drumul dinspre și înspre casă, etc. În cazul în care trebuie să ajungi în zone în care nu știi cum poți ajunge, poți apela întotdeauna la hărți, internet, colegi și la trecătorii binevoitori.

5. Vorbește cu cât mai mulți oameni

După ce ai reușit să îți faci primii amici, în camin și la facultate, nu te sfii să cunoști și alți oameni, chiar dacă, ulterior, nu vei mai vrea să ieși cu ei. Important este ca, la început de facultate, să îți dai seama cu cine vei să păstrezi legătura și cu cine nu. Într-o primă fază, toată lumea este interesată să socializeze cu toată lumea, până când fiecare își găsește grupul de prieteni apropiați, cu care va rămâne, adesea, pe toată durata facultății, dar și după absolvire.

Sursa: www.studentie.ro

Rețeaua Educatorilor de la Egal la Egal Y-PEER Moldova UNFPA, Fondul ONU pentru Populație îți oferă șansa

SĂ TE IMPLICI ÎN ACTIVITĂȚI DE VOLUNTARIAT

și să devii unul din tinerii care pot contribui la crearea unei societăți informate și sănătoase

- Dacă ai între 15-20 ani și locuiești în municipiul Chișinău,
- Dacă ești disponibil(ă) pentru a realiza activități de voluntariat,
- Dacă ești interesat de subiectele de sănătate, cum ar fi prevenirea HIV/SIDA, infecții cu transmitere sexuală, evitarea unei sarcini nedorite etc.,
- Dacă respecti dreptul fiecăruia de a avea propriile idei și posibilitatea de a alege;
- Dacă ești activ(ă) și ai dorința de a organiza activități cu tineri și pentru tineri,
- Dacă îți dorești să faci parte din echipa națională Y-PEER Moldova

Dacă vei fi selectat(ă), vei beneficia de instruire aprofundată în metodologia educației de la egal la egal, sănătatea sexual-reproductivă, drepturile omului, migrația, violența în familie, dar și alte subiecte.

15 tineri selectați în bază de concurs vor avea următoarele oportunități în cadrul rețelei Y-PEER:

- Vor face parte dintr-un grup de tineri entuziasmați cu idei inovative, membri Y-PEER;
- Vor beneficia de instruire aprofundată și vor avea posibilitatea de a deveni

- facilitatori/traineri în domeniul sănătății reproductive, prevenirii HIV/SIDA și educației pentru sănătate;
- Vor obține cunoștințe și abilități în domeniul practicării teatrului social;
- Vor participa la tabere de vară și Campanii de informare „Pro-Sănătate” la nivel național;
- Vor participa la emisiuni radiofonice, cum ar fi „Forța Junimii” la Radio Moldova;
- Vor publica articolele lor în buletinul electronic „Fără Tabu”;
- Vor participa la instruire internațională;
- Vor primi suport logistic și financiar pentru organizarea activităților .

Ce este rețeaua Y-PEER?

Y-PEER este o rețea de tineri educatori de la egal la egal, ce reunește peste 500 de organizații și instituții din 48 de țări ale lumii, inclusiv din Republica Moldova. Y-PEER are câteva generații de educatori de la egal la egal pregătiți conform Programului Y-PEER, aprobat, ca metodă inovativă de instruire, atât la nivel național, cât și internațional. Rețeaua Y-PEER Moldova are în prezent zeci de educatori de la egal la egal activi în diverse regiuni ale țării. Rețeaua a fost creată în Moldova în septembrie 2004, la inițiativa UNFPA, Fondului ONU pentru Populație. Conform

evaluărilor internaționale, rețeaua Y-PEER Moldova este considerată una dintre cele mai active rețele din țară cu o diversitate largă a metodelor de transmitere a informației. Pentru mai multe detalii referitoare la rețea vizitați: www.y-peer.md sau ne găsiți pe FaceBook (Y-PEER Moldova).

UNFPA, Fondul ONU pentru Populație

UNFPA, Fondul ONU pentru Populație este o agenție internațională de dezvoltare care promovează dreptul fiecărui om – femeie, bărbat, copil – la o viață sănătoasă și cu șanse egale în societate. Fondul ONU pentru Populație ajută țările în care activează să folosească informațiile despre populație pentru a elabora politici și programe de reducere a sărăciei și de creare a condițiilor pentru ca fiecare sarcină să fie dorită, fiecare naștere să fie sigură, fiecare tânăr să fie protejat de HIV/SIDA și fiecare fată și femeie să fie tratată cu respect și să trăiască o viață demnă. Mai multe detalii la www.unfpa.md

Persoanele interesate de această oportunitate sunt rugate să expedieze CV-ul și formularul de aplicare completat (vezi anexa 1) la adresa de e-mail: ypeermdova2010@gmail.com până la data de 10 septembrie 2011. Pentru a descărca anexe accesați www.y-peer.md.

Festivalul Gustar 2011

Aer curat, meșteri populari, muzică în stil etno și multe emoții pozitive – de toate acestea s-au putut bucura oaspeții celei de-a doua ediție consecutivă a festivalului Gustar 2011.

Evenimentul a fost organizat pe 27-28 august în apropierea satelor Trebujeni și Butuceni, o zonă pitorească, în care este amplasat și complexul muzeistic „Orheiul Vechi”. Festivalul a reunit talente muzicale din diferite țări, care au încins atmosfera cu melodii balcanice timp de două zile, iar meșterii populari și-au demonstrat măiestria prin mini-expoziții de artizanat. Doritorii de a cunoaște mai mult despre istoria și tradițiile aceluși colț de Rai au avut posibilitatea să exploreze patrimoniul secular al complexului „Orheiul Vechi” și să viziteze agropensiunile turistice locale. Și, desigur, din meniul festivalului nu au lipsit bucatele tradiționale moldovenești, pregătite la grătar și servite cu vin roșu de casă.

Unul din sponsorii festivalului Gustar din acest an a fost și Organizația Națiunilor Unite. Reprezentanții diferitor agenții ONU au organizat o expoziție de cărți și publicații despre activitatea Nați-

unilor Unite în Moldova, proiectele și acțiunile întreprinse pentru a contribui la dezvoltarea societății moldovenești. Membrii rețelei de educatori de la egal la egal Y-PEER Moldova au fost și ei prezenți printre activiștii festivalului. Veniți pentru a se bucura de clipe frumoase

alături de cei prezenți membri Y-PEERi nu au uitat care defapt este misiunea lor și au încercat să transmită mesaje de la egal la egal interactiv și distractiv. Timp de 2 ore au distriubuit materiale informaționale, au organizat flash moburi și jocuri cu premii.

Întrebări și răspunsuri cu educatorii de la egal la egal

Cum prevenim infecțiile cu transmitere sexuală? Aurelia, 17 ani

Singura metodă 100% sigură este abstinerea, dar dacă acest lucru nu este posibil, mijloacele de prevenire ar fi următoarele:

- limitarea la un singur partener sexual sau reducerea numărului acestora;
- evitarea contactului sexual în cazul în care partenerul prezintă simptome ale unei ITS;
- printr-o bună comunicare cu partenerul (dacă a avut contacte sexuale neprotejate, câți parteneri sexuali a avut în trecut, dacă a avut boli cu transmitere sexuală și dacă s-a tratat, sau dacă se mai tratează în prezent etc);
- folosirea corectă a prezervativului la fiecare contact sexual;
- apelarea la analize medicale periodice și control ginecologic regulat.

Prezervativul trebuie să acopere și testiculele? Andrei, 17 ani

Având în vedere faptul că unele dintre infecțiile cu transmitere sexuală cum sunt infecția herpetică (Herpes Simplex) sau negii genitili (Human Papilloma Virus) se transmit partenerului prin atingerea dintre zonele genitale exterioare, ideal ar fi ca și testiculele să fie protejate în timpul actului sexual. Dar, deocamdata, acest lucru nu este posibil, din cauza dimensiunii prezervativului. Prin urmare, este suficient să îl rulați pînă la baza penisului. Trebuie, însă, să atrageți mare atenție la aspectul zonei genitale: flegmoane, ulceratii, erupții sau leziuni cutanate – toate acestea sunt motive întemeiate pentru a te adresa la medic și a efectua analizele necesare.

Ce marcă de prezervative îmi recomandăți? Care ar fi cea mai bună? Mihai, 19 ani

Cea mai bună marcă de prezervative este "A.C.T.A.C.T." adică Atunci Când Trebuie, Așa Cum Trebuie.

Noi nu facem publicitate unei mărci anumite de prezervative, noi susținem folosirea prezervativelor. Există mai multe mărci foarte bune de prezervative. Dar nu contează (atît de mult) denumirea, ci utilizarea lor corectă. Oricît de bună ar fi o marcă și oricît de mult s-ar strădui un producător să o îmbunătățească, acest lucru este inutil, dacă cel care o folosește, o folosește incorect. Iar apoi contează ceea ce se potrivește cel mai bine. Nu ne "aventurăm" în aprecierea pozitivă sau negativă a mărcilor, în schimb recomandăm să le procurăm

din farmaciile care se respectă și au tot interesul să vîndă mărci bune și să le pastreze în condiții excelente.

Care sunt totuși simptomele unui ITS? Mircea, 19 ani

Unele ITS se pot manifesta absolut asimptomatic. Însă, există cîteva lucruri care ar trebui să îți dea un semnal de alarmă: secreții neobișnuite din vagin sau penis (cantitate, culoare miros urît), mîncărimi, usturimi, dureri în timpul urinării sau a actului sexual, răni sau umflături în zona perinială, anală (în jurul vaginului, penisului sau anusului) etc. Dacă ai vreunul din aceste semne, ar trebui să consulți un medic.

O igienă personală precară, prezintă un risc pentru Sănătatea Reproductivă și pentru infecțetarea cu ITS? Valentina, 17 ani

Igiena personală reprezintă unul dintre aspectele foarte importante ale vieții cotidiene. Este cert că o igienă personală precară poate avea o influență foarte negativă asupra sănătății noastre, în special reproductivă. Menținerea igienei personale ar trebui să fie una din preocupările noastre zilnice.

Ce este ejacularea retrogradă? Roman, 20 ani

În timpul orgasmului, mușchiul situat între vezica urinară și prostată se contractă, astfel prevenind eliminarea urinei în același timp cu sperma. Atunci când acest mușchi este slăbit, în loc să fie expulzată în afară,

sperma face cale întoarsă și ajunge în vezica urinară, fiind eliminată la urinare. Acest proces nu este dureros, iar bărbații încep să-i dea atenție abia după cîteva partide de sex "uscat", când orgasmul nu este însoțit de ejaculare. Ejacularea retrogradă este cauzată de medicamentele pentru reducerea tensiunii arteriale, afecțiuni ale prostatei, intervenții chirurgicale recente în zona genitală sau abdominală, sau leziuni ale coloanei vertebrale. Poate duce la infertilitate sau la diabet.

Sexul poate da dureri de cap? Mihaela, 21 ani

Da, acest lucru este posibil, iar bărbații sunt mai afectați decît femeile. Posibilele cauze sunt scăderea bruscă a presiunii sîngelui după orgasm, dar și adrenalina eliberată în exces în timpul actului sexual. Durerile de cap după sex pot fi cauzate și de anumite leziuni și anevrisme. Durerile pe care le simt uneori femeile în timpul actului sexual pot fi atît de intense încît penetrarea devine extrem de dureroasă sau chiar imposibilă. Cauzele sunt adesea psihologice.

Ce provoacă ejacularea precoce? Tudor, 17 ani

Se poate vorbi de ejaculare precoce în cazul celor care ejaculează înainte de contactul sexual sau în primele două minute de la penetrare. "Cauzele sunt multiple: un sistem nervos hipersensibil (lipsa de control în fața stimulilor puternici) sau tulburările obsesiv-compulsive", explică doctorul endocrinolog. Problemele temporare apar și pe fond de stres.

Ce este impotența? Lilia, 16 ani

Impotența este incapacitatea de a obține o erecție sau obținerea uneia care este prea slabă pentru a susține actul sexual. Dacă doctorii puneau odată impotența pe seama tulburărilor emoționale, astăzi vorbesc mai mult de cauze fizice: diabet, hipertensiune arterială, insuficiență renală, boli cardiovasculare, afecțiuni ale prostatei, depresie, abuz de alcool ori tutun, stres, etc.

Tinerii promovează schimbarea prin imagini la tema migrației și diversității FILMEAZĂ! PREZINTĂ! SCHIMBĂ!

Concursul Foto și Video PLURAL+ Moldova 2011 oferă tinerilor din întreaga Moldova șansa de a-și exprima opiniile ce țin de migrație și diversitate, promovând schimbările pe care și le doresc.

Chișinău, 27 Mai 2011 - Alianța Civilizațiilor (Inițiativa ONU) și Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), în parteneriat cu Guvernul Republicii Moldova și Organizația Națiunilor Unite în Moldova au plăcerea de a invita tinerii din întreaga Moldova să participe la Concursul Foto și Video PLURAL + MOLDOVA 2011 exprimându-se pe marginea subiectelor ce țin de migrație și diversitate.

Deja al treilea an consecutiv PLURAL + MOLDOVA susține generația tânără în eforturile ei de a aborda teme precum integrarea, identitatea, diversitatea, drepturile omului și coeziunea socială, recunoscând astfel rolul tinerilor drept catalizatori ai schimbărilor sociale în lumea în care trăim, deseori marcată de segregare, izolare și intoleranță. Într-o societate în care aproape fiecare familie este afectată de fenomenul migrației, o societate multietnică marcată de multilingvism și o varietate bogată de

culturi, vocile și opiniile tinerilor pe marginea migrației și diversității sunt deosebit de importante.

Anul acesta, PLURAL + MOLDOVA deschide ușile și amatorilor de fotografie, încurajând tinerii să-și împărtășească prin operele lor fotografice gândurile, experiențele și opiniile privind migrația și diversitatea. Campania de promovare a PLURAL+MOLDOVA 2011 a demarat la data de 26 mai, în cadrul Festivalului Internațional de Film Documentar CRONOGRAF 2011, în parteneriat cu OWH Studio.

La concursul Foto și Video PLURAL+MOLDOVA 2011 pot participa tineri cu vârste cuprinse între 9 și 25 de ani. Concursul oferă doritorilor de a participa două opțiuni de a participa: secțiunea Foto și secțiunea video. Astfel, tinerii din Moldova sunt încurajați să prezinte fie 1/ o scurtă înregistrare video (1-5 minute) de orice stil sau gen (desen animat, film documentar,

scenetă) sau 2/ un set de trei fotografii care să reflecte gândurile, opiniile, întrebările și sugestiile lor pe marginea subiectelor menționate, precum și să promoveze coexistența benefică și agreabilă în diferite contexte sociale, culturale, religioase, etc.

Materialele Foto și Video pentru concurs pot fi depuse până la data de 15 noiembrie 2011. Ceremonia de Premiere va avea loc la data de 16 decembrie, evenimentul fiind dedicat

Zilei Internaționale a Migranților marcată la 18 decembrie, precum și a celei de-a 60-a aniversare a OIM.

Pentru mai multe informații privind posibilitățile de participare, regulile și procedurile concursului și altele, vă rugăm să accesați www.iom.md sau să ne contactați pe adresa pluralplus@gmail.com. Vizitați grupul nostru PLURAL + pe Facebook! Vă invităm să vedeți și lucrările participanților edițiilor din 2009 și 2010 ale Concursului pe www.youtube.com/iommoldova.

Mesajul Dr. Babatunde Osotimehin, Director executiv al UNFPA, Fondului Națiunilor Unite pentru Populație, de Ziua Internațională a Tineretului

Astăzi, 12 august, de Ziua Internațională a Tineretului, dar și în orice altă zi, tinerii trebuie să aibă posibilitatea de a participa în procesul de luare a deciziilor în familiile, comunitățile și națiunile lor.

Vocile tinerilor ar trebui să fie auzite la ședințele cu reprezentanții guvernamentali și în cadrul Națiunilor Unite.

Da, participarea tinerilor ține de drepturile omului și, de asemenea, este o dovadă a soluționării efective a problemelor cu care ne confruntăm ca umanitate.

Astăzi în lumea noastră trăiesc 1.8 miliarde de tineri cu vârsta cuprinsă în-

tre 10 și 24 de ani. Ei constituie mai mult de un sfert din populația globului și aproape 90% din ei trăiesc în țările în curs de dezvoltare.

Când societățile acceptă tinerii în calitate de parteneri, ele își măresc șansele de a găsi soluții

la cele mai stringente probleme.

În zilele noastre prea mulți tineri sunt lipsiți de posibilități, pace și stabilitate. Prea multe fete adolescente și femei tinere se confruntă cu discriminarea în bază de gen și violența. Iar insuficiența serviciilor de sănătate sexuală și reproductivă reprezintă una din cauzele principale ale mortalității în rândurile fetelor adoles-

cente în țările în curs de dezvoltare.

Astăzi, mai mult ca niciodată, tinerii sunt bombardați cu imagini sexuale explicite. Iată de ce, crește tot mai mult necesitatea educației sexuale și a serviciilor de sănătate sexuală și reproductivă care ar răspunde nevoilor tinerilor.

La UNFPA, Fondul Națiunilor Unite pentru Populație. Eu și colegii mei suntem decizi să susținem și să promovăm dreptul la sănătatea sexuală și reproductivă, precum și egalitatea gender.

Astăzi, de Ziua Internațională a Tineretului și în fiecare altă zi, îndemn liderii să implice, să ofere mai multe posibilități și să asculte tinerii. Lucrând împreună putem apăra drepturile și promova sănătatea și bunăstarea generațiilor curente și viitoare.

Buletinul informativ „FĂRĂ TABU” este editat cu sprijinul financiar UNFPA și contribuția membrilor rețelei de educatori de la egal la egal „Y-PEER”. Se distribuie în format electronic.

Editor **Anna SUSARENCO**
Redactor **Sandina DICIANU**
Design **Oleg ZAHARCIUC**

Adresa: Casa ONU, Biroul UNFPA, str. 31 August, 131, et. IV, Chișinău, MD-2012
Tel.: 22.00.45, 21.40.02; fax: 21.40.03
www.unfpa.md